

Lliikenne- ja viestintäministeriön kirjaamo
kirjaamo.lvm@gov.fi

Diaarinumero VN/9904/2025.

Raideinfra Oy:n lausunto väylälakien muutostarpeiden arviomuistiosta

Arviomuistiossa on todettu useassa kohdassa, että ratalakiin suunnitellut muutokset koskisivat (merkittävää) julkista liikennettä palvelevia yksityisraiteita. Tältä osin on viitattu suurien ratahankkeiden valmistelua varten perustettuihin hankeyhtiöihin uudenaikaisina yksityisraidetoimijoina. Kyseiset hankeyhtiöt ovat suunnittelemassa Väyläviraston hallinnoiman valtion rataverkon kanssa vertailukelpoisia uusia raideyhteyksiä. Muistossa on kuvattu hyvin muutosten tarpeet em. näkökohdista. Muistiossa on lisäksi todettu, että useimpien ratalain säännösten soveltamisen laajentamista myös perinteisiin yksityistä tarvetta palveleviin yksityisraiteisiin ei ole pidettävä perusteltuna, huomioiden erityisesti se, että useat säädöksistä merkitsevät käytännössä rajoituksia rata-alueita ympäröivien alueiden omistajille. Raideinfra Oy toteaa lisäperusteluna myös sen, että ylipäänsä velvoitteiden, kustannusten ja hallinnollisen taakan lisääminen perinteisille yksityisraidetoimijoille olisi nykyisessä ympäristössä hyvin vahingollista koko rautatiejärjestelmälle, erityisesti kun muutoksilla ei kyseisillä raiteistoilla todennäköisesti saavutettaisi mitään tosiasiallisia tehokkuus-, turvallisuus- tms. hyötyjä.

Edellä mainituista syistä Raideinfra Oy katsoo, että uusien säädösten soveltamisala ja termit tulee määritellä mahdollisimman tarkkarajaisesti. Esimerkiksi tarkoittaako "merkittävää julkista liikennettä palveleva yksityisraide" muun ohessa sitä, että kyseisellä raiteella liikennöidään aina jatkuvana ja rataverkolle tulee olla myönnettynä valtion rataverkon haltijan omaa / sen yhteensovittamaa ratakapasiteettia? Tulevan hallituksen esityksen perusteluosassa voinee myös selvytyden vuoksi nimenomaisesti todeta, että lakimuutoksia on tarkoitus soveltaa em. suurien hankeyhtiöihin raiteistoihin ja mahdollisiin vastaavan kaltaisia hankkeita tulevaisuudessa toteuttaviin uusiin toimijoihin. Toisin sanoen lakimuutos ei vaikuttaisi muiden rataverkon haltijoiden velvoitteisiin. Raideinfra Oy:n ja muiden yksityisraiteiden haltijoiden kannalta oikeustilaa ei tule jättää tulkinnanvaraiseksi lain voimaantulon jälkeen.

Mikäli myös muille (perinteisille) yksityisraidetoimijoille ollaan suunnittelemassa uusia velvoitteita tms. muutoksia, Raideinfra Oy lausuu niistä erikseen lainvalmistelun myöhemmässä vaiheessa (ottaen huomioon edellä mainitut näkökohdat).

Helsingissä 7.5.2025

Raideinfra Oy

Teemu Hyvönen

Juha Antti Juutinen